

Forsvarsministerens tale på Harvard University, Belfers Center, den 3. november 2010

Talen følger efter et kort oplæg fra USA's tidligere ambassadør til NATO Professor Nicolas Burns og er en del af universitetets "[Future of Diplomacy Project](#)"

Talen holdes på engelsk, men er her oversat til dansk. Det talte ord gælder.

- Kære professor Burns, kære professor Kaiser, mine damer & herrer, tak for invitationen og introduktionen.
- Det er en ære for mig at møde Dem, Nicholas Burns, og Dem, Karl Kaiser. I er begge eksperter udi transatlantiske forhold og NATO.
- Det er endvidere et privilegium og en fornøjelse at være her i dag i denne hæderkronede institution, som altid har inspireret til løbende debat og uddannet så mange af morgendagens ledere. Præsident Kennedy sagde en gang: "liberty without learning is always in peril; learning without liberty is always in vain". Det er stadig gyldigt!
- Og sikkert er det, at vi – endnu i dag – fjernt fra den Kolde Krigs atmosfære og præsident Kennedys tid stadig må passe på og fremme vores frihed. Friheden må aldrig tages for givet. Det øjeblik vi gør det – risikerer vi at miste den.
- Hvorom alting er, som jeg også har nævnt for professor Burns, kom jeg ikke her for at forelæse, men for at få stof til eftertanke.
- Jeg ser derfor meget frem til nogle gode diskussioner om sikkerheds- og forsvarspolitiske emner – men tillad mig alligevel at lægge ud med nogle indledende bemærkninger.

---000---

- Jeg har tre budskaber, jeg gerne vil præsentere her i dag:
 - 1) I en globaliseret verden er der ingen, der er immun over for fare.
 - 2) Nye trusler kræver nye svar.

3) Danmark er nødt til at foretage svære valg for at træffe kloge beslutninger. Vi skal være et smart land, ikke kun et lille land.

- Som jeg indledte med at sige, er verden af i dag helt klart meget forskellig fra verden på den Kolde Krigs tid.
- Fra trusler om atomkrig til trusler om usikkerhed, ustabilitet og intolerance affødt af fejlslagne stater og ikke-statslige aktører, såsom ekstremister og pirater.
- I globaliseringsalderen med dennes kendte eller ukendte udfordringer er der ingen, som er immun over for trusler, og intet land kan håndtere disse mange-dimensionelle trusler og udfordringer på egen hånd.
- Afghanistan er et aktuelt eksempel: 48 lande deltager militært, og flere end 60 lande bidrager med yderligere midler til genopbygning og udvikling. Et stærkt udtryk for engagement og solidaritet.
- Der er naturligvis risici og omkostninger forbundet med handling – som der er det i Afghanistan. Det ved de fleste af os desværre kun alt for godt. For den enkelte soldat og hans/hendes familie kan prisen blive for høj. Men det er vores holdning, at inaktivitet indebærer større risici og omkostninger for os alle sammen.
- At gribe til handling betyder – og bør betyde – noget andet i vore dage end under den kolde krig. Nye trusler kræver nye svar.
- I internationale operationer i fejlslagne stater og op imod såvel irregulære, ikke-uniformerede kyniske, som fuldt professionelle modstandere, er gårsdagens strategi og taktikker et dårligt valg i forhold til de udfordringer, vi står over for i dag. Håndtering af følgevirkningerne af fejlslagne stater kræver en godkendt og forbedret strategi!
- I NATO har vi mistet værdifuld tid, før vi indså, at vi, for at være effektive – og for at lykkes - i Afghanistan eller andre steder, måtte sørge for, at vores overordnede indsats havde to ben at gå på: et civilt og et militært.
- Vi har også været længe om at indse, at kapacitetsopbygning af lokale sikkerhedsstyrker skal tilstræbes sideløbende med udrulningen af ind-

satsen. En god og pålidelig lokal sikkerhedsstruktur er en forudsætning for overgangsprocessen og myndighedsoverdragelsen og dermed for en mulig udgang.

- Ideelt set kan tidlig kapacitetsopbygning gøre udefra kommende militær intervention irrelevant - konfliktforebyggende foranstaltninger må begynde så hurtigt som muligt. Med de nordiske landes støtte til Østafrikanske sikkerhedsstyrker prøver vi at gøre netop det.
- Disse lektioner i nutidig stabilisering og konfliktløsning bør styre vores håndtering af resten af indsatsen i Afghanistan og i fremtidige brændpunkter.
- Og lektionerne bør gælde for alle områder i Afghanistan – også i de provinser der er udsat for flest kamphandlinger.
- Hvordan skal det foregå? Lad mig illustrere det:
- Kampstøvler er naturligvis nødvendige. Men det er udvikling og genopbygning – dvs. sandaler - også, og det er desuden god regeringsførelse, diplomatisk indsats og bredere regionale kontakter – de diplomatiske sko.
- Ligesom LEGO-klodser må vores civile og militære indsats passe sammen for at skabe den største effekt.
- I Helmand-provinsen i Afghanistan har vi, sammen med vores britiske kolleger, forsøgt – med nogen succes – at løfte det civil-militære samarbejde op på et nyt niveau:
- Det civile mål om at forbedre Afghanske regeringsstrukturer er blevet et nøgleaspekt inden for militær planlægning. I stedet for, at god regeringsførelse skal være et værktøj til at opnå en militær sejr, er god regeringsførelse blevet det egentlige mål – også for den militære kampagne. Det har understreget behovet for tæt koordination, planlægning og fælles udførelse af planer mellem den civile ledelse og de militære styrker.
- Uanset hvor meget mere logisk et bedre civil-militært samarbejde i internationale operationer lyder, er det ikke altid let. Nogle organisatio-

ner frygter måske at miste uafhængighed, effektivitet eller indflydelse, når de er afhængige af andre aktører for afgørende dele af strategien.

- Men det er nødvendigt at gøre det. Vi er nødt til at gøre det bedre. Vi har ikke råd til at lave dobbelt arbejde og betale to gange for de samme resultater.
- Det er grunden til, at vi i Danmark allerede tidligt satte en civil-militært samarbejde på NATO's dagorden. Og det er derfor, at vi ønsker klare udmeldinger vedrørende behovet for et bedre civilt og militært samarbejde i NATO's nye strategiske koncept. Det gælder med hensyn til samarbejdsarrangementer med andre internationale organisationer, såsom EU. Og det gælder internt i NATO's struktur ved oprettelsen af en lille civil kerne i NATO's struktur for at lette kontakten med de civile aktører.
- Det er derfor, at vi generelt bør bruge vores forsvarspenge til de rigtige ting – ting som betyder noget for bekæmpelsen af de nye trusler, vi står over for. I NATO skal det betyde mindre bureaukrati – slankere og færre strukturer. Og nationalt skal det betyde mere brugbare og deployerbare militære kapabiliteter i stedet for statiske strukturer og styrker.
- Vi er nødt til at foretage svære valg for at træffe kloge beslutninger!
- Danmark foretog et klart valg tidligt efter den Kolde Krigs ophør og ved fremkomsten af de nye trusler. Vi ønskede aktivt at imødegå de nye trusler. Og i dag har vi deployeret vores militær på globalt plan – til globale brændpunkter og ofte sammen med USA.
- På en måde er vi gået fra at repræsentere et lille lands typiske vi-er-afhængige-af-andre-mentalitet til en mentalitet, hvor vi selv tager et ansvar. Nogle vil sige, at Danmark er gået fra at være et lille land til at være et klogt og aktivistisk land – "from a small to a smart state".
- Ikke bare fordi det er "klogt" – "smart" - at tage aktivt ansvar for vores eget forsvar. Men også fordi vores indflydelse i organisationer som NATO er blevet styrket på grund af vores vilje til at "lade handling følge ord", ligesom vi har indført nye og forbedrede måder at gøre tingene på – som f.eks. behovet for civil-militært samarbejde.

- Vi ønsker ikke at være til stede overalt i verden, men vil gøre en forskel de steder, vi er til stede. Det er smart.
- Jeg har ikke lyst til at lyde for selvrosende. Min pointe er snarere den, at sande ledere og pålidelige lande gør en forskel, ikke for det de siger, men for det de gør!
- Det er derfor, jeg altid i så høj grad har værdsat USA's globale indsats for fred og frihed. Jeres vilje til at udholde lidelser og "lade handling følge ord" er enestående. Også andre lande fortjener vores stærke støtte og værdsættelse.
- Men vi har stadig et stykke vej at gå, før NATO, vores nationale forsvar og de løbende operationer bliver mere effektive og tilpasset til det nye sikkerhedsmiljø.
- Jeg kan forsikre Dem om, at Danmark vil blive ved med at gøre sin del – også den hårde del – på forsvars- og sikkerhedsområdet i samarbejde med vores allierede og venner.
- Mange tak!